

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
Informacje o autorkach.	13

Rozdział I.

Wieloletnia prognoza finansowa jako formalna „wytyczna” konstrukcji budżetu jednostki samorządu terytorialnego	15
1. Uwagi wprowadzające – zakładana rola WPF i jej prawny charakter. (J.M. Salachna)	15
2. Zakres przedmiotowy ustaleń zawieranych w WPF w świetle uregulowań ustawowych. (J.M. Salachna)	18
2.1. Elementy WPF – uwagi ogólne oraz możliwe warianty redakcji uchwały.	18
2.2. Zakres WPF odnośnie do prognoz „budżetowych” oraz ich objaśnienia.	20
2.3. Załącznik wieloletnich przedsięwzięć jako podstawowa i integralna część WPF.	21
2.4. Okres obejmowany WPF a prognoza kwoty długu	23
3. Wymogi zgodności wartości ujętych w WPF i w budżecie jednostki samorządu terytorialnego (J.M. Salachna)	26
4. Procedura uchwałodawcza w sprawie WPF (J.M. Salachna)	28
4.1. Kompetencje organów j.s.t. w zakresie opracowywania i uchwalania WPF	28
4.2. Opiniowanie projektu oraz uchwały w sprawie WPF (a także jej zmian) przez RIO – zakres, rola oraz skutki	29
5. Wzory uchwał (i ich projektów) w sprawie WPF – przykłady. (E. Czołpińska)	35
5.1. Część tekstowa uchwały	35
5.2. Załącznik przedsięwzięć wieloletnich	45
6. Zmiany WPF – wybrane zagadnienia (J.M. Salachna)	60
6.1. Zmiany wydatków na realizację przedsięwzięć wieloletnich	60
6.2. Inne zmiany w WPF dokonywane przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego.	63

Rozdział II.

Uchwała budżetowa i jej konstrukcja	65
1. Uchwała budżetowa – pojęcie, rola oraz podstawowe elementy. (J.M. Salachna)	65
1.1. Obowiązujące unormowania oraz dokonane zmiany i ich znaczenie	65
1.2. Budżet jako plan finansowy. Roczność budżetu i uchwały budżetowej oraz jej konsekwencje	68
1.3. Prawny charakter aktu budżetowego.	71

1.4. Znaczenie uchwały budżetowej	75
1.5. Zakres przedmiotowy uchwały budżetowej na tle regulacji u.f.p. – uwagi ogólne i wstępne warianty konstrukcyjne	77
2. Zakres przedmiotowy uchwały budżetowej.	78
(J.M. Salachna)	
2.1. Ogólne przepisy uchwały budżetowej j.s.t.	78
2.1.1. Podstawowe uregulowania; typologia i funkcje przepisów ogólnych	78
2.1.2. Obligatoryjne przepisy ogólne uchwały budżetowej	82
2.1.3. Fakultatywne postanowienia w przepisach ogólnych uchwały budżetowej.	92
2.2. Budżet jednostki samorządu terytorialnego – wytyczne ustawowe w zakresie konstrukcji	95
2.2.1. Dochody bieżące i majątkowe	95
2.2.2. Wydatki bieżące i majątkowe	99
2.2.3. Inne podziały dochodów i wydatków budżetowych	103
2.2.4. Rezerwy budżetowe	105
2.3. Pozostała część uchwały budżetowej (ustawowo określone załączniki)	108
2.3.1. Uwagi ogólne	108
2.3.2. Załącznik dotacji udzielanych z budżetu jednostki samorządu terytorialnego.	109
2.3.3. Załącznik dochodów jednostek oświatowych oraz wydatków nimi finansowanych	111
2.3.4. Załącznik przychodów i kosztów zakładów budżetowych	117
2.4. Zakaz „obładowywania” uchwały budżetowej.	117
3. Wzory wariantów uchwał budżetowych jednostki samorządu terytorialnego	119
(E. Czołpińska)	
3.1. Część tekstowa uchwały	119
3.2. Załącznik dochodów	156
3.3. Załącznik wydatków	159
3.4. Załącznik dotacji	162

Rozdział III.

Deficyt (nadwyżka) oraz dług jednostki samorządu terytorialnego

– zasady normatywne uwzględniane w uchwale budżetowej oraz WPF.	163
1. Uregulowania dotyczące deficytu budżetowego	163
(J.M. Salachna)	
1.1. Zasady ogólne	163
1.2. Deficyt w sekcji bieżącej i majątkowej budżetu jednostki samorządu terytorialnego	168
2. Uregulowania dotyczące długu.	172
(J.M. Salachna)	
2.1. Nowe regulacje obowiązujące od 2014 roku, ale uwzględniane w prognozie długu od roku 2011, oraz ich konsekwencje	172
2.2. Szczególne zasady obliczania spłat zadłużenia członków związku jednostek samorządu terytorialnego	180
2.3. Konsekwencje przekroczenia wskaźnika	183

Rozdział IV.

Procedura tworzenia budżetu jednostki samorządu terytorialnego	185
1. Uchwała organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego dotycząca procedury budżetowej	185
1.1. Uwagi wprowadzające – dotychczasowe unormowania w zakresie uchwał proceduralnych	185
(J.M. Salachna)	
1.2. Aktualne unormowania zakresu uchwał organów stanowiących j.s.t. w zakresie procedury budżetowej	186
(J.M. Salachna)	
1.2.1. Charakterystyka dokonanych zmian regulacji	186
1.2.2. Zakres regulacji w uchwałach proceduralnych	187
1.3. Możliwe warianty uchwał proceduralnych – przykłady regulacji	189
(E. Czolpińska)	
2. Opracowanie i przedłożenie projektu uchwały budżetowej lub projektu jej zmian	201
(J.M. Salachna)	
2.1. Wyłączność inicjatywy uchwałodawczej organu wykonawczego i jej konsekwencje	201
2.2. Przedłożenie projektu uchwały budżetowej oraz innych dokumentów i materiałów	203
2.3. Przekazanie informacji o planowanych kwotach jednostkom podległym	206
3. Prace nad przedłożonym przez organ wykonawczy projektem uchwały	209
(J.M. Salachna)	
3.1. Uwagi ogólne. Opinia RIO o projekcie uchwały budżetowej	209
3.2. Zgłaszanie autokorekt do projektu uchwały budżetowej – problemy interpretacyjne	212
3.3. Wprowadzanie zmian przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego	213
4. Podejmowanie uchwały budżetowej	220
(J.M. Salachna)	
4.1. Termin podjęcia uchwały – obowiązujące zasady oraz ich konsekwencje	220
4.2. Zasady głosowania w odniesieniu do podejmowania uchwały budżetowej	224
5. Ogłaszanie i wejście w życie uchwały budżetowej	226
(J.M. Salachna)	
6. Procedury szczególne	227
(J.M. Salachna)	
6.1. Uchwalanie prawomocnego budżetu jednostki samorządu terytorialnego	227
6.2. Zastępcze ustalenie budżetu przez RIO	229

Rozdział V.

Procedura wykonywania uchwały budżetowej jednostki samorządu terytorialnego	231
1. Uwagi wprowadzające. Opracowanie dokumentów „wykonawczych”	231
(J.M. Salachna)	
2. Ustawowe zasady gospodarki finansowej	238
(A. Ostrowska)	

2.1. Zasady gospodarowania środkami publicznymi.	238
2.2. Zasady gospodarki finansowej obowiązujące w toku wykonywania budżetu j.s.t.	245
3. Dotowanie z budżetu jednostki samorządu terytorialnego	252
(A. Ostrowska)	
3.1. Uwagi wprowadzające. Istota wydatku dotacyjnego.	252
3.2. Klasyfikacje dotacji udzielanych z budżetu jednostek samorządu terytorialnego	258
3.3. Udzielanie dotacji podmiotom sektora finansów publicznych	261
3.4. Udzielanie dotacji podmiotom spoza sektora finansów publicznych	270
3.4.1. Dotacje dla organizacji pozarządowych	270
3.4.2. Dotacje dla niepublicznych szkół i przedszkoli	275
3.4.3. Dotacje dla pozostałych podmiotów spoza sektora finansów publicznych	278
3.5. Wzory uchwał dotacyjnych	282
3.5.1. Wzór uchwały w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół i placówek niepublicznych	282
3.5.2. Wzór uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej innej j.s.t.	291
3.5.3. Wzór uchwały w sprawie ustalenia stawki jednostkowej dotacji przedmiotowej dla zakładu budżetowego.	292
4. Dokonywanie zmian w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego	293
(J.M. Salachna)	
4.1. Uwagi wprowadzające – charakterystyka ogólna dokonywanych zmian i ich klasyfikacje.	293
4.2. Zmiany dokonywane przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego na mocy upoważnień ustawowych	295
4.3. Zmiany dokonywane przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego na mocy upoważnienia udzielonego przez organ stanowiący	301
5. Zawieranie umów w związku z realizacją budżetu – wybrane zagadnienia.	306
5.1. Czynności prawne dotyczące zobowiązań o charakterze dłużnym	306
(J.M. Salachna)	
5.2. Umowy w sprawie udzielenia dotacji	312
(A. Ostrowska)	
5.3. Zaciąganie zobowiązań przez kierowników jednostek budżetowych – charakterystyka ogólna	316
(J.M. Salachna)	
6. Instytucje blokowania oraz wygasania (niewygasania) wydatków budżetowych	318
(J.M. Salachna)	

Rozdział VI.

Wybrane elementy sprawozdawczości jednostek samorządu terytorialnego oraz autoryzacja wykonania budżetu	325
1. Akty prawne regulujące zasady sporządzania sprawozdań przez j.s.t. i jej jednostki organizacyjne – uwagi ogólne	325
(E. Czołpińska)	

2. Sprawozdawczość budżetowa	327
(E. Czołpińska)	
2.1. Zakres podmiotowy i przedmiotowy rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej	327
2.2. Ogólne zasady sporządzania i przekazywania sprawozdań budżetowych	328
2.2.1. Plan i wykonanie	328
2.2.2. Agregowanie danych w sprawozdaniach	329
2.2.3. Sposoby, formy i terminy przekazywania sprawozdań	330
2.3. Omówienie sprawozdań budżetowych	333
2.3.1. Sprawozdanie Rb-27S miesięczne/roczne z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego.	333
2.3.2. Sprawozdanie Rb-PDP roczne z wykonania dochodów podatkowych gminy/miasta na prawach powiatu	340
2.3.3. Sprawozdanie Rb-27ZZ kwartalne z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami	342
2.3.4. Sprawozdanie Rb-28S miesięczne/roczne z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego.	346
2.3.5. Sprawozdanie Rb-50 kwartalne o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami	348
2.3.6. Sprawozdanie Rb-NDS kwartalne o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego	349
2.3.7. Sprawozdanie Rb-30S półroczne/roczne z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych	351
2.3.8. Sprawozdanie Rb-34S półroczne/roczne z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych	354
2.3.9. Sprawozdanie Rb-ST roczne o stanie środków na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego	354
2.3.10. Sprawozdanie Rb-WSa roczne o wydatkach strukturalnych poniesionych przez jednostki samorządu terytorialnego.	355
2.3.11. Sprawozdanie Rb-ZPPP o stanie zobowiązań z tytułu umów partnerstwa publiczno-prywatnego	358
3. Sprawozdania jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych	358
(E. Czołpińska)	
3.1. Zasady sporządzania sprawozdań	358
3.2. Formy sprawozdań oraz terminy i sposoby ich przekazywania.	360
3.3. Omówienie rodzajów sprawozdań	362
3.3.1. Sprawozdanie Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji i Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych.	362
3.3.2. Układ przedmiotowy sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji.	366

3.3.3. Zakres przedmiotowy sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych	372
3.3.4. Sprawozdanie Rb-ZN kwartalne o stanie zobowiązań oraz należności Skarbu Państwa z tytułu wykonywania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych.	379
3.3.5. Sprawozdanie Rb-UZ roczne uzupełniające o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz Rb-UN roczne uzupełniające o stanie należności z tytułu papierów wartościowych wg wartości księgowej	380
4. Informacje oraz sprawozdania z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego. (J.M. Salachna)	382
4.1. Informacja o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze	382
4.2. Roczne sprawozdanie o realizacji budżetu	387
5. Rozliczanie organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego z wykonania budżetu (J.M. Salachna)	395
5.1. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania. Rola komisji rewizyjnej.	395
5.2. Uchwała w przedmiocie absolutorium	398
Bibliografia	405